

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU
AYRIMCILIĞIN ÖNLENMESİ ALT KOMİSYONU
TUTANAKLARI

----0----

3 Şubat 2026 Salı

----0---

KONU

- Başkanlık sunuşları
- Türkiye Maarif Vakfı Başkanı Mahmut Mustafa Özdil'in "Türkiye Maarif Vakfının Faaliyetleri ve Vakfın, Yükseköğretim Öğrencilerine Yönelik Ayrımcılığın Önlenmesi Kapsamında Yaptığı Çalışmalar" konulu sunumu

3 Şubat 2026 Salı
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 14.33
BAŞKAN: Harun MERTOĞLU (Rize)

----- 0 -----

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, değerli milletvekili arkadaşlarımız, Türkiye Maarif Vakfı Başkanı Sayın Mahmut Mustafa Özdil, Yönetim Kurulu üyeleri Sayın Ali Çiçek, Sayın Mehmet Cihangir ve Vakfın değerli temsilcileri, kıymetli basın mensupları; hepinize alt komisyon toplantımıza hoş geldiniz diyorum.

Bugün, Ayrımcılığın Önlenmesi Alt Komisyonumuzun 28'inci Yasama Döneminin 6'ncı Toplantısını gerçekleştirmek ve gündemimizde yer alan konuları görüşmek üzere toplanmış bulunuyoruz.

Toplantı yeter sayımız vardır, 28'inci Yasama Döneminin 6'ncı Toplantısını açıyorum.

Değerli üyelerimiz, sizlerin de bildiği gibi, alt komisyonumuz yükseköğretim öğrencilerine yönelik ayrımcılığın önlenmesi kapsamında çalışmalar yürütmektedir. Bu kapsamda, alt komisyonumuz tarafından Yükseköğretim Kuruluyla bir toplantı yapılmış, Kamu Denetçiliği Kurumu ile TİHEK'le beraber sunumların alındığı bir konferans düzenlenmiş, Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü ve Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığıyla da bir toplantı gerçekleştirilmiştir.

Bugünkü toplantımızda ise ulusal ve uluslararası alanda faaliyet gösteren ve sahadaki sorunların tespit edilip çözülmesi konusunda aktif rol oynayan ve özellikle eğitim hakkı kapsamında önemli çalışmalar yürüten Türkiye Maarif Vakfını davet etmiş bulunuyoruz.

Kendilerine tekrar hoş geldiniz diyorum.

Gündemimizde yer alan sunumlara geçmeden önce milletvekillerimizin ve misafirlerimizin kendilerini tanıtmalarını istiyorum.

Sayın Başkanım, buyurun, önce sizden başlayalım.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Teşekkür ediyoruz.

Basın mensubu arkadaşlara tekrar teşekkür ediyoruz.

Görsel basın çıkabilir.

Arkadaşlar, herkes kendini tanıttığına göre Türkiye Maarif Vakfının sunumuna geçebiliriz.

Sayın Başkan, yönetim sizde.

Buyurun.

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAŞKANI MAHMUT MUSTAFA ÖZDİL - Çok teşekkür ediyorum Sayın Vekilim.

Önce teşekkür borçlarımı ifa edeyim. Bu kadar kritik bir meselede Türkiye Maarif Vakfını dinleyecek olmanız, Türkiye Maarif Vakfının dünya genelinde yaptığı çalışmaları sizlere anlatma fırsatı bulmuş olmak bizim için çok kıymetli.

Demin tanışırken hızlıca bahsettiğim gibi benim ismim Mahmut Mustafa Özdil. Yaklaşık on yıl oldu -böyle, zaman gerçekten çabuk geçiyor- Türkiye Maarif Vakfında çalışıyorum, Türkiye Maarif Vakfında hizmet etmeye gayret ediyorum ama meslek olarak hukukçuyum. Dolayısıyla ayrımcılık yasağı, ayrımcılığın önlenmesi idare hukukçusu olarak da üniversiteyi bitirdiğim günden beri hep benim de ilgi alanımda, gündemimde olan meselelerdi.

Şimdi, Türkiye Maarif Vakfı ile ayrımcılığın önlenmesi noktasında nasıl bir kesişim kümesi var; Türkiye Maarif Vakfının faaliyetleri, yapıp ettikleri ayrımcılığın önlenmesi noktasında nasıl değerlendirilebilir, bizim meseleye bakış açımız ne? Bunun da genel stratejiyle, Türkiye'nin politikalarıyla, Türkiye'nin anayasal çerçevesiyle uyumu nasıl sağlanır? Bu meselelerle ilgili müsaadeniz olursa görüşlerimi ve yaptıklarımızı sizlerle paylaşmak isterim.

Hepinizin malumu olduğu üzere, Türkiye Maarif Vakfı 17 Haziran 2016 tarihli 6721 sayılı Kanun'la kuruldu. Kanunun ifadesiyle söyleyecek olursak, Türkiye Maarif Vakfı, insanlığın ortak birikimi ve değerleri çerçevesinde yurt dışında örgün ve yaygın eğitim hizmetleri vermek üzere kuruldu. Dolayısıyla, kanun aslında Türkiye Maarif Vakfının faaliyet alanlarını, dolayısıyla bugün yapacağımız sunumun da konusunu yurt dışıyla sınırlandırıyor. Kanuna göre Türkiye Maarif Vakfının Türkiye'de gerçekleştirebileceği tek faaliyet alanı eğitmenleri yetiştirmek, yurt dışında bulunan okullardaki eğitmenleri yetiştirmek; bir de elbette Türkiye Maarif Vakfı okullarından, yurt dışında bulunan Türkiye Maarif Vakfı okullarından mezun olup yükseköğrenim için Türkiye'ye gelen mezunlarımızla eğitim hayatları boyunca, buradaki yüksek eğitim hayatları boyunca çeşitli faaliyetler çerçevesinde ilgilenmeye gayret ediyoruz. Türkiye Maarif Vakfı bu amaçla kurulmuş, kamu yararına çalışan -kamu yararı statüsü zaten kanunla verilmiş Türkiye Maarif Vakfına-kâr amacı gütmeyen bir eğitim kuruluşu. Vakıf, yurt dışında okul öncesinden yükseköğretime kadar tüm eğitim kademelerinde okul, üniversite, eğitim merkezi ve yurtlar açmakta; bunun yanı sıra burs, barınma, akademik destek, araştırma, müfredat geliştirme ve yayın faaliyetleri yürütüyor. "Burs" derken hemen bir parantez açmak isterim; iki çeşit burs var: Elbette, fırsat eşitliğini sağlamak için Türkiye Maarif Vakfı okullarında eğitim görecektir yani anaokulundan lise son seviyesine kadar -2 ülkede üniversitemiz de var- eğitim görecektir öğrencilerin başarı ya da mali güçlük nedeniyle faydalandıkları burslarımız var, bir de -bizim yükseköğretim alanındaki burslarımız son derece sınırlı çünkü biz temel olarak bir burs kuruluşu değiliz, faaliyetleri birbiriyle karıştırmamak gerekiyor, onu yapan başka kurumlar var- biz ancak yurt dışındaki okullarımızda görev alacak personelimizi yetiştirmek üzere ancak eğitim bilimleri alanında eğitim gören öğrencilere yönelik sınırlı burs imkânları sunuyoruz.

Türkiye Maarif Vakfı olarak kuruluşumuzdan bu yana yalnızca bir eğitim kurumu işletmecisi olarak kendimizi görmedik; zaten vazifemiz de bu olmamalı diye düşünüyoruz. Eğitim hakkı, fırsat eşitliği ve kapsayıcılık ilkeleri doğrultusunda hareket eden kamusal nitelikli bir uluslararası eğitim aktörü olarak kendimizi konumlandırmaya gayret ettik. Şimdi, burada elbette "Bu işleri düzgün yapabilmek için sadece okul işletmeciliğinin şartları nelerdir?" işte "Hangi okulu, nasıl konumlandırırsanız daha iyi para kazanırsınız?" -tırnak içinde- bunlara bakmanın bizim öncelikli işimiz olmadığını... Ancak büyük bir iddiayla yola çıkmışken Türkiye'nin eğitim alanındaki tecrübesini aktarmak, bu tecrübeyi zenginleştirmek gibi, bunun kuramsal altyapısının çok sağlam kurulması gerekiyor. Dolayısıyla, sadece bir okul işletmecisi olarak değil, eğitim felsefesi, okulların standartları belirlenirken bu felsefeyle uyumlu bir şekilde devam edebilmesi, akademik yönde yapılacak olan çalışmaların da özel bir önemle ele alınmasını gerektiriyordu. Bu noktada bir başka hassasiyetimiz de her zaman bir stratejik plan çerçevesinde, ana hedeften şaşmadan, ne yapacağımızı bilerek ve planlayarak, bütçe hassasiyetiyle ve hangi değerleri ön plana alacağımızı, böyle ezbere değil uzun uzadıya düşünerek ve o eğitim felsefesiyle birleştirerek devam etmeyi tercih ettik. Bu noktada da elbette güven, iş birliği, dayanışma, şeffaflık, ehliyet, liyakat, kalite, saygı, bilimsellik, merhamet, sürdürülebilirlik ve kapsayıcılık -bugünkü konumumuzun bence temel kavramlarından biri bizim açımızdan- hep merkezî bir yer işgal etti.

Şimdi, neden böyle bir yaklaşımımız var? Demin biraz bahsetmeye çalıştım, Türkiye Maarif Vakfı olarak bizim vazifemiz, görevimiz, kendimize biçtiğimiz ve bize verilen misyon, aslında, Türkiye'nin binlerce yıla yayılan bir eğitim tecrübesi var, biz bu tecrübeyi daha önce yapılmadığı şekliyle, diğer uluslararası okul zincirlerinin yapmamayı tercih ettiği şekilde büyük bir iddiayla gerçekleştirmek istiyoruz, diyoruz ki: Biz bu tecrübeyi eşit ilişkiler kurarak dostlarımızla paylaşacağız ve bu paylaşma bir üstünlük ilişkisi olmayacak, hiyerarşik bir ilişki olmayacak, eşit bir ilişki kurulacak ve biz de onlardan öğreneceğiz, bildiklerimizi paylaşacağız ve kendi tecrübemizi zenginleştireceğiz. Bazen "Türkiye'nin binlerce yıllık eğitim tecrübesi." denirken sanki ezbere bir lafmış gibi geliyor, hani böyle herkesin kendini övmek için söylediği laflar gibi geliyor ama bakıldığında gerçekten biz istisnai bir yerde yaşıyoruz ve işte Orta Asya'dan kalkıp buraya gelirken itibaren eğitimin önemli olduğu bir sosyolojisi var bu toprakların insanının. İslam'la tanışma ona bir boyut ekliyor, Anadolu'ya geliyorsunuz, burada bütün o bagajınızla başka bir birikim birleşiyor, oradan yine yepyeni bir şey neşet ediyor. Sonra, Anadolu'da kalmıyorsunuz, yine o uzunca süre içerisinde işte Balkanlardan Kuzey Afrika'ya, Afrika'nın daha derinlerinde giden bir tecrübe ediniyorsunuz, bu sizin tecrübeyi zenginleştiriyor. Sonra bir cumhuriyet tecrübesi yaşıyorsunuz ve cumhuriyetin birikimleriyle bütün bu binlerce yıllık tecrübeyi yeniden bir ele almak, nerede, nasıl kendinizi uyarlayabilirsiniz, dünyaya nasıl adapte olabilirsiniz gözden geçiriyorsunuz, bu tecrübe de bizim heybemizde diyebilirim. Daha sonra, yine, işte bizim memleketimizin macerası sadece memleketimizin sınırlarıyla ilgili değil, bugün sırf Avrupa'da milyonlarca ifade edilen -sayın vekilimiz de burada- Türkiye kökenli insan yaşıyor, onların da orada edindikleri tecrübeyi Türkiye'ye aktarmalarıyla oluşmuş zengin bir havuz var. Dolayısıyla Türkiye Maarif Vakfının yaklaşımının temelinde bu zengin tecrübenin -haddimi aşıyorsam affedin ama her zaman biz kendimiz için düzgün kullanamıyorsak bile, bazen hani kendi içimizde de tartışma konuları oluyorsa bile- küresel eşitsizlikler ve ayrımcılık sorunlarına yönelik alternatif modellerin oluşmasında, geliştirilmesinde bu kaynağın verimli, mümbit bir alan teşkil ettiği düşüncesi yatıyor bizim düşüncemizde. Logomuz da bunu yansıtıyor. Bu gördüğünüz meseleler... Anadolu'nun aslında yine uzak Asya'dan getirdiği, o dokumacılık, halıcılık kültüründe ortaya çıkardığı bir irfan geleneği var; burada halıların motifleriyle bazen insanlar birbirleriyle konuşuyorlar, dertlerini anlatıyorlar, tecrübelerini aktarıyorlar, bizim bu her bir köşesinde Türkiye Maarif Vakfının izlerini görebileceğiniz logomuz da aslında o uzun tarihin imbiğinden geçmiş bir kültürün yansıması, bir "koçbaşı" denilen motifin uyarlanmış hâli.

Bugün itibarıyla Türkiye Maarif Vakfı 64 ülkede etkin bir şekilde faaliyetlerine devam ediyor. Hâlihazırda bu 64 ülkenin 56'sında bizim 517 okulumuz, 2 üniversitemiz -biri Biskek'te biri Tiran'da- 15 eğitim merkezimiz -eğitim merkezlerine birazdan değineceğim- 11 Türkiye araştırmaları merkezimiz var -Türkiye araştırmaları merkezlerine de birazdan değineceğim- ve 56 yurt binasında 75 bini aşkın öğrenciye eğitim hizmetleri sunuyoruz. Bu, coğrafi yaygınlık ve öğrenci sayısı itibarıyla Türkiye Maarif Vakfını uluslararası alanda dünyanın en yaygın uluslararası okul zincirlerinden biri hâline getiriyor. Fakat biz bunu yalnızca bir nicel büyüme olarak ele almıyoruz, eğitim hakkının evrenselliğine katkı sunan yapısal bir kapasite olarak da değerlendirmek istiyoruz. Şimdi, Vakfın faaliyet gösterdiği bu 64 ülkenin 20'si Birleşmiş Milletlerin en az gelişmiş ülkeler listesinde, bunu seçerek "İlla bu ülkelerde faaliyet gösterelim." denilmiş değil ama önümüzdeki realite bu. Şimdi, bu neden önemli? Çünkü biliyorsunuz, Birleşmiş Milletlerin 2030 sürdürülebilir kalkınma hedefleri var ve nitelikli eğitime ulaşma hakkı kalkınma hedefi olarak bunun dördüncü hedefi. Bugün dünya genelinde en son rakamlara göre 251 milyon çocuk okul çağında olmasına rağmen okula gidemiyor. Yani okul çağında olmasına rağmen okula gidemeyen çocuk sayısı 251 milyon olarak tespit edilmiş UN tarafından. Bazı kaynaklarda bunun 270'lere kadar çıktığını da görebiliyorsunuz, mesela UNICEF'in 2025 tarihli şeyinde 270 küsur milyon öğrenci olarak sayma ve hesaplama değişikliği nedeniyle.

Şimdi, bu noktada, Türkiye Maarif Vakfı olarak faaliyet gösterirken faaliyet gösterdiğimiz ülkelerin gerçekliğini de hesaba katarak faaliyet... Mesela, size iki tane örnek vermek isterim. Bunlardan bir tanesi, mesela Nijer Ortaöğretim Bakanı zamanında Türkiye'de ağırlanırken zamanın Millî Eğitim Bakanıyla yaptığı görüşmede "Bakan Bey, bizim ülkemizde 7 öğrenciye 1 kitap düşüyor. Biz bunu, bu rakamı 3 öğrenciye 1 kitap düşünecek şekilde yükseltmek istiyoruz. İşte, bir matbaaya ihtiyacımız var, hani Türkiye'den bu konuda nasıl bir destek alabiliriz?" gibi bir soru sordu. Bakan Bey acaba çeviri hatası mı var diye düşündü çünkü sahiden hani "1 öğrenciye 3 kitap düşüyor da biz onu 7'ye çıkarmaya çalışıyoruz mu?" diyor, yoksa sahiden 7 öğrenciye 1 kitap düşüyor ve bunu 3'e... Yine Nijer'den başka bir örnek vereyim: Nijer'de her yıl 20'den fazla öğrenci saz çatılı okullarda çıkan yangınlar nedeniyle okuldakten hayatını kaybediyor. Şimdi, manzara bu iken elbette, işte modern pedagojik yaklaşımlarda şunun söylendiğine hepimiz şahidiz: Okul binasının ya da fiziksel şartların, çocuğun eğitimine olan ya da başarısına olan katkısı sınırlı, asıl işte başka faktörler var fakat elbette bir fiziksel kapasite olması gerekiyor. Ortada, fiziken gidilebilecek ya da gittiğinizde içinde yanarak ölmeyeceğiniz bir kapasitesinin olması gerekiyor ki işte acaba fiziki şartlar mı daha önemli, öğretmen eğitimi mi daha önemli; bunları tartışmaya sıra gelsin.

Türkiye Maarif Vakfı olarak, çalışmalarımızın çerçevesinde uluslararası belgelerle ortaya konulmuş ve uluslararası toplumun ulaşmaya çalıştığı hedeflerle de bir taraftan yeni bir şey söylerken ama bir taraftan da bu hedeflerle de uyumlu olmasına

gayret gösteriyoruz. Şimdi, Birleşmiş Milletler Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Komitesinin meşhur bir 4/A çerçevesi var. İşte deniliyor ki mevcudiyet ve yeterlilik olması lazım -onlar "4/A" diyorlar- yani eğitimin "...¹ olması -İngilizcesinden- lazım işte erişilebilir olması lazım, insanların kabul edilebilir olması lazım ve bu eğitim sisteminin uyarlanabilir olması lazım. Biz de hem bu Birleşmiş Milletler sürdürülebilir kalkınma hedefleri hem eğitim hakkının temellerini 4/A çerçevesini göz önünde bulundurarak, Türkiye Maarif Vakfı olarak ayrımcılığın çoğu zaman artık günümüzde doğrudan bir yasaklama, doğrudan bir engelleme şeklinde değil ama tarafsız gözüken fakat belirli grupları sistematik biçimde dezavantajlı duruma düşüren uygulamalar yoluyla ortaya çıkmakta olduğunu farkındayız. Şimdi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadına baktığımızda, özellikle Macaristan'a karşı Roman kökenli insanların dil yeterliliklerinin ölçülmesi noktasında uygulanan ölçütlerin taraflı olduğuna yönelik bir dizi içtihat var. Hani burada ölçme değerlendirmenin standart, tek tip olmasının doğru olmadığını falan... Zaten bütün bu manzaradan yola çıkarak deniliyor ki: "Eğitim hakkı sadece temel bir insan hakkı değil, diğer bütün hakların da kullanılabilmesinin ön şartı." Biz, aslında, birazdan bahsedeceğim, Avrupa Eğitim Merkezlerimizdeki faaliyetlerimizde de çok net bir şekilde görüyoruz bunun ne demek olduğunu.

Şimdi, bunun dışında Afrika'yı tekrar düşünecek olursak "Bu 4/A çerçevesinde manzara nedir, biz nasıl bir zeminde hareket ediyoruz?"a baktığımızda, evet, işte 1960'lardan itibaren bütün Afrika ülkeleri bağımsızlıklarını kazanmış durumdadır, dekolonizasyon süreçleri devam ediyor yani sömürgesizleştirme süreci devam ediyor, fakat yine Nijer'den örnek vereyim. Bugün, kismet, hep Nijer'den gitti. Ben 2016'nın sonlarına doğru ilk kez Nijer'e gittiğimde, okul öncesi müfredatının, bağımsızlıktan önce, işte o kolonyal dönemden kalma olduğunu ve o günden bugüne de hiç değiştirilmemiş olduğunu ve bütün eğitim sisteminin anaokulu öğretmenlerini yetiştirirken bunun dünyada ulaşılabilecek en şahane sistem olduğu şeklinde eğitildiklerini gördüm. Şimdi, dolayısıyla bilginin de bir anlamda dekolonize edilmesi gerekiyor. Neyin bilgi olup olmadığına, neyin öğretilmeye değer olup olmadığına kim karar veriyorsa aslında o toplumu şekillendirmeye de o devam ediyor. Dolayısıyla, Türkiye Maarif Vakfı olarak bizim hangi coğrafyada, nasıl bir müfredat üzerinden gideceğimizi belirlememiz de önemli bir aşama; bunu da aktarmak isterim.

İşte "Eğitimin önündeki temel engeller nelerdir?" diye bakıldığında... Hem uluslararası örgütlerin hem Avrupa Birliğinin bütün belgelerinde yer alan, işte kimlik ve görünürlük temelli ayrımcılıkların söz konusu olduğu, dil temelli eğitimsel bir dezavantajın söz konusu olduğu, yönlendirme süreçlerinde yapısal bir eşitsizlik söz konusu olduğu ve haklara ve eğitim sistemine erişimde bilgi eksikliğinin olduğu, bunun da eğitim süreçlerinden erken kopma risklerini, eğitim sonrası istihdama erişimde çeşitli sınırlılıklar yarattığı ve fırsat eşitsizliğinin derinleşmesine neden olduğunu görüyoruz. Şimdi, dediğim gibi, bu meseleler sadece işte Avrupa ülkelerine ya da zengin derdi olarak adlandırılacak şeyler de değil, bunların yansımalarını aslında dünyanın her yerinde, Afrika'daki eğitim sisteminin içinde de görebiliyorsunuz ve sisteminizi inşa etmeye çalışırken bu gerçekliklerden de beslenmeniz gerekiyor.

Türkiye Maarif Vakfı olarak bizim öncelikli hedeflerimizden biri, bunu izah etmek isterim, tek bir model yapalım, o model şahane olsun, her bedene uysun ve her gittiğimiz yerde de o her bedene uyacağını iddia ettiğimiz elbiseyi pazarlayalım, işte "...² gibi; bu değil. Bizim hedefimiz, nerede faaliyet gösteriyorsak oraya özgü, oranın sosyal ritminden, sosyal dokusundan beslenen ve oranın gerçek ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir okul sistemi inşa etmek. Hani başta böyle iddialı bir şey yapıyoruz, başka kimsenin yapmadığı gibi yapmaya gayret ediyoruz derken bunu kastediyorum çünkü evet, bizim faaliyet gösterdiğimiz ülkelerin neredeyse tamamında başka uluslararası okullar var, bazen fiziki şartları bizden daha da iyi. Ama diyelim Dakar'da bir çocuk her sabah kalkıyor -Senegal'de- Dakar'da uyanıyor ama bir başka memleketi gidiyor, okulun kapısından içeri girdiği zaman akşama kadar kendi memleketiyle, kendi gerçekliğiyle herhangi bir bağ kurabileceği bir ortamı yok ve sonra akşam memleketine döndüğünde zaten hani çok daha iyisini gördüğüne inandırılmış ve bir hayal kırıklığıyla dönüyor. Dolayısıyla, kendi kültürüyle, kendi ülkesiyle olan bağı da sürekli zayıflıyor, "Ben ne yapsam etsem de buradan kapağı atsam." diye düşünüyor. O gittiğinde, oraları kimler dolduruyorsa onlar da doldurmaya devam ediyorlar. Dolayısıyla, biz bu bakış açısını hiçbir zaman kaybetmeden; ayrımcılığı bireysel sapmalar olarak da değil, yapısal ve sistematik bir sorun alanı olarak ele almaya gayret ediyoruz.

Türkiye Maarif Vakfının eğitim yaklaşımının öğrenmeyi yalnızca akademik başarıyla sınırlamayan; talebeyi zihinsel, duygusal, ahlaki ve toplumsal boyutlarıyla bir bütün olarak ele alan böyle holistik bir anlayışa dayanmasına gayret ediyoruz. Temel müfredat çerçevemizi oluşturan "International Maarif Program" dediğimiz "IM Programı" köklerine bağlı, dünyaya açık şahsiyetler yetiştirmeyi hedefleyen özgün bir pedagojik model olmaya aday, öyle söyleyelim. Bu yaklaşımda eğitim öğrencinin kendisini keşfettiği, yaşadığı toplumu ve insanlığı anlamlandırdığı uzun erimli bir öğrenme yolculuğu olarak konumlandırılıyor, kurgulanıyor. Programımızda işte bir sarmal yapı var, derslerle birlikte diğer akademik ve sosyal aktiviteler böyle bir öğrenciyi kuşatıyor diyelim. Disiplinler arası, sosyokültürel duyarlılık, farklılaştırma ve anlamlı öğrenme ilkeleri üzerine inşa edilen bir programdan bahsediyoruz -biraz hızlanacağım- amaç da öğrencinin yalnızca neyi ne kadar öğrendiğini değil ve nasıl geliştiğini de görünür kılmak. Bu çerçevede işte mesela burada birkaç örnek vereceğim sadece. Avustralya'da iki dilli eğitim ve çok kültürlü okul ortamlarıyla bir kimlik, dil ve aidiyetin güçlendirilmesine gayret ediyoruz. Diyelim Kuzey Makedonya'da yine ayrımcılık kapsamında ne yapıyoruz bu meseleleri ele alan? İşte, etnik dengeyi gözetken bir istihdam politikası. Türkçe eğitimi destekleyen materyal ve öğretmen eğitimi çalışmaları çünkü orada Türkçe konuşan bir azınlık var ve işte sadece Türkçe eğitim aldıklarında rekabet güçleri de düşüyor, hem Türkçeyi iyi öğrenmeleri gerekiyor hem yaşadıkları toplumun dilini iyi öğrenmeleri gerekiyor. İşte, Amerika Birleşik Devletleri'nde yine Türk ve Müslüman öğrenciler için, Amerika Birleşik Devletleri'nde okulumuz çünkü bir "Islamic School" İslami okul statüsü olarak. Dolayısıyla bütün öğrencilerimiz Müslüman ve bugün Amerika'da işte bütün Müslümanların karşı karşıya olduğu dışlanmayı dengeleyici sosyal destek alanlarına ihtiyaç duyuluyor.

Şimdi, Batı'da ayrımcılığın genel hatlarına baktığımızda bundan sonra biraz Avrupa'dan bahsetmeyi istiyorum. Yükselen aşırı sağ hareketten bahsetmeme gerek yok. Türk diasporasına karşı bir ciddi ayrımcılık ve ön yargı söz konusu ve artan da bir

1. (*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

2. (*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

İslamofobi var. Avrupa genelinde işte "Ben ayrımcılığa uğruyorum." hissini yaşayan Müslümanların oranı yüzde 47; Avusturya'da ve Almanya'da bu oran tepeyi görüyor, Avusturya'da yüzde 71, Almanya'da yüzde 68.

Şimdi, Türkiye Maarif Vakfı olarak "Biz Avrupa'da ne yapacağız?" meselesini düşünürken karşımıza çıkan çarpıcı bir veri: Sosyoekonomik durumları bu hâle örtüşmemesine rağmen Avrupa genelinde üniversiteye giriş ve üniversiteden mezun olma oranı en düşük göçmen grubu Türkler. İşte bakın Almanya'da tüm nüfusun yüzde 26'sı, göçmenlerin yüzde 25'i üniversiteli iken Türkiye kökenlilerde bu oran yüzde 9. Fransa'da 41, 32, 24 diye gidiyor ki bu 24'ün içinde Avrupa Birliği üyesi ülkeler var yani onlar Türkler diye ayrıca saymamışlar. Bu Türkiye kökenlilerin bazen başka bir grubun içinde değerlendirildiğini görüyoruz. İşte, Belçika'da 39,9; 31,8; 11,3. Hollanda'da göçmen geneline dair bir ayrım yok ama 41'e 25, Türkler ayrıca verilmiş orada istatistiki olarak. Avusturya'da ise işte 16; göçmenlerde 19, orada daha yüksek fakat Türkiye kökenlilerde yüzde 5 olduğunu görüyoruz.

Şimdi, bu meselelerin... Demin hani biraz bahsettim, "dil temelli ayrımcılık" falan derken mesela Fransa'da karşılaştığımız bir uygulama çok çarpıcı idi, 2000'lerin epey devamında da devam etmiş bir uygulama, şu anda işte Avrupa insan hakları içtihadıyla birlikte terk edildiği söylenmekle birlikte Fransa'da çocukların okula başlama yaşı 3. Eğer çocuk göçmen kökenli bir aileden geliyorsa evde konuşulan dil başka, ya işte Arapça konuşuluyor evinde ya Türkçe konuşuluyor. Dolayısıyla Fransızcası Fransız yaşlıları gibi değil, yine hiç bilmiyor değil belki ama çocuk 3 yaşında okula başladığında Fransız sistemi -işte 2002-2003, bu tarihlerde hâlâ devam eden bir uygulama- bu çocuğun Fransızca konuşmadığını görünce bir şok oluyor. Diyor ki: "3 yaşına gelmiş ve konuşmıyor. Demek ki zekâ geriliği var, buna konuşma terapisi vermemiz lazım." Çocuk okula ilk başladığı gün bir stigmatla damgalanıyor; bir güçlüğü olan çocuk, konuşma güçlüğü. Hâlbuki Arapça konuşsan konuşacak ya da Türkçe konuşsan konuşacak. Yani şimdi burada hiç kimse Fransa'nın, bu kadar göçmeni olan bir ülkenin, bu çocuğun acaba başka bir dili konuşup konuşmadığını akıl edemediğini ikna edici bir şekilde iddia edemez, zaten terk edilmeye başlayan bir uygulama. Ama Fransa'nın mahkûmiyeti yok benim bildiğim kadarıyla, benzer şeylerle Macaristan'ın mahkûmiyetleri var Roman kökenli çocukların işte ölçme değerlendirilmesinde yapılan şeylerle. Şimdi, Almanya'da ben bu istatistikle ilk kez karşılaştığımda şu anda Türk-Alman Üniversitesi Rektörü olan hocamız vardı ve dedim ki niye peki böyle? Hani Türkler çünkü en fakir grup değil, işte sosyal açıdan en dışlanmış göçmen grup değil belki, niye üniversiteye giriş oranları düşük? Dedi ki: "Çünkü eksik ana dil kazanımı nedeniyle yani ne Türkçeyi ne Almancayı düzgün öğrenememe nedeniyle işte üniversitelileşmede çeşitli engellerle karşı karşıya kalıyorlar." Dolayısıyla biz ne yapabiliriz bu meselenin olumsuz etkilerini izale etmek ve ayrımcılığın önlenmesine katkı sağlamak için? Bir de şu var, mesela soruyorsunuz Almanya'daki Türkiye kökenli göçmenlere, diyorsunuz ki: "En çok yaşadığınız sorun ne?" Diyor ki: "İşsizlik." Peki, bunun temeli ne? Eğitim. Şimdi o söylediğimiz şeyle örtüşen şekilde bir manzara var. Dolayısıyla Avrupa ülkeleri açısından bütün bu meselelere işte kendi çapımızda çözüm oluşturabilmek için bir Avrupa eğitim merkezleri modeli oluşturduk. Bunu oluştururken de işte 2-3 kere Avrupa'daki bütün Türkiye kökenli insanlarla, eğitimle ilgili sivil toplum kuruluşlarıyla, bütün Türklerle bir araya geldik ve ihtiyacın ne olduğunu anlamak için gayret sarf ettik, modeli de onun üzerine inşa ettik. Oradaki öncelikli ihtiyaç okul kurmak değildi ama ne? Çocukların hem öz güvenlerini, kimlik inşalarını, kimliklerine sahip çıkmalarını hem de akademik başarılarını yükseltecek bir model nasıl oluşturabiliriz? Dolayısıyla bu eğitim alanında karşılaşılan ayrımcılık biçimlerine karşı Avrupa eğitim merkezleri modeli ortaya çıktı. Hak temelli ve destekleyici yapılar olarak bunları konumlandırmaya gayret ettik. Biraz hızlı gitme sözü vermiştim, hızlı gidiyorum. Bu merkezler aracılığıyla dil temelli ayrımcılığa karşı akademik ve alternatif değerlendirme destekleri; okullarda ve staj süreçlerinde karşılaşılan dışlanma ve yönlendirme sorunlarına yönelik danışmanlık, bu özellikle Almanya'da çok revaçta biliyorsunuz. Eğer hani "tracking" erken yaşta başlıyorsa siz ilkokulu bitirdiğinizde üniversiteye gitmeyecek şekilde yönlendiriliyorsunuz ve bu böyle çok hani bazen de çiçeklerle size sunulmaya çalışılıyor "Bak bu çok iyi bir şey." diye. Öğrenci ve velilere eğitim hakları ve başvuru yolları konusunda yapılan bilgilendirmeler psikososyal destek ve aidiyet güçlendirme çalışmaları ve dil yeterliliklerinin yükseltilmesi. Başka örneklerimiz de var: Mesela, işte Viyana Belediyesiyle bu çerçevede kurduğumuz bir ortaklık var ve özellikle göçmen grupların yaşadığı zorluklar noktasında onlarla ortaklaşa bir sürü faaliyet gerçekleştiriyoruz. İşte oradaki Türklerle yönelik bir vatandaş gazeteciliği eğitimi veriliyor. Fransa'da Qualiopi kalite sertifikamız var. Dolayısıyla yetişkinlerin meslek hayatlarında yaşadıkları ayrımcılıkları ortadan kaldırmak üzere yetkinliklerini artırma noktasında çeşitli faaliyetler var. Bir başka örnek burada -hani slayta yansımış olan- yine dezavantajlı gruplar için yapay zekâ okuryazarlığı geliştirme projesi, bu Avrupa eğitim merkezlerinde devam ediyor.

Şimdi, burada, dediğim gibi, velileri bilinçlendirmeye, öğrencilerin öz güvenlerini yükseltmeye ve okul başarılarını artırmaya yönelik bir model bu ve bu modelin de sadece Türkiye Maarif Vakfı çatısı altında değil, bu konuyla ilgili olan bir yetenek merkezi hâline gelip benzer faaliyetler yürütmek isteyen herkesle de bu tecrübeyi, bu sistemi, bu modeli paylaşarak yaygınlaştırılmasını sağlamaya çalışan bir modelimiz var. Fakat dediğim gibi, bu eğitimde ayrımcılığın önlenmesine katkı sağlamak bizim sadece Avrupa eğitim merkezlerinde değil, küresel düzeyde yürütülen faaliyetlerimizin tamamında merkezî bir yer işgal ediyor. Dolayısıyla, erişilebilirlik, eşitlik, kültürel kabul edilebilirlik ve yoksullukla mücadele, ayrımcılığın önlenmesi noktasında temel anahtarlar olabilir. Her birine dokunan çalışmalar yapmaya gayret ediyoruz.

Bir başka, bu heyeti ilgilendirebilecek, Komisyonunu ilgilendirebilecek çalışma alanı olarak... Şimdi, Türkiye'de yükseköğrenimlerine devam eden çok sayıda, 4 bini aşkın Maarif mezunu var. İşte, bizim yurt dışındaki bir okulumuzdan mezun olmuş ve Türkiye'ye geliyor. Uluslararası öğrencilerin her ülkede olduğu gibi Türkiye'de de çeşitli adaptasyon sıkıntıları yaşamaları ve belli ayrımcılık türleriyle karşılaşmaları da mümkün. Bunun olmaması için de Türkiye'ye geldikleri günden itibaren bütün eğitim hayatları boyunca bu öğrencilerle ilgilenmeye, doğru yönlendirmeye ve bu konudaki bilinçlerini yükseltmeye çalışıyoruz. İşte, kapsayıcı bir mezun politikamız var. Çok kültürlü sosyal etkileşim alanları kurmaya gayret ediyoruz. Öğrenci liderliği ve yerel dayanışmayla öğrencilerin kendilerini yalnız hissetmelerini engellemeye çalışıyoruz ve burs programları yoluyla da yapısal bir eşitlik...

Bir de Türkiye Araştırmaları Merkezinden -çok vaktinizi aldım- hızlıca size bahsetmek isterim: Konuşmamın başında, akademik çerçevenin bizim için son derece önemli olduğunu söyledim. Dolayısıyla, Türkiye Maarif Vakfı olarak faaliyet gösterdiğimiz ülkelerin önde gelen üniversiteleriyle o üniversitenin içinde bir Türkiye araştırmaları merkezi kurulmasına ve o üniversitelerin Türk üniversiteleriyle ve birbirleri arasında ortak akademik üretimi sağlayacak bir platform oluşturmalarına, bir nevi alternatif bir akademik network oluşturmalarına yönelik de çalışmalarımız var. Elbette ayrımcılık konusunda yapılan çalışmaların, nasıl söyleyeyim, ne kadar

çok kaynaktan beslenirse o kadar zengin ve verimli olacağı inancıyla, bu Türkiye araştırmaları merkezlerimizden de bahsetmek istedim size.

Hepinize çok teşekkür ediyorum ilgiyle dinlediğiniz için ve sizlerden ricam, bütün milletvekillerimizden ricam, gittiğiniz ülkelerde Türkiye Maarif Vakfı okullarını ziyaret etmeniz, eksiklerimizi bize geri bildiriniz. Çünkü sonuçta biz Türkiye'nin kurumu olarak faaliyet gösteriyoruz ve bütün milletvekillerimizin oylarıyla kurulmuş yani muhalefet partilerinin de olumlu oylarıyla kurulmuş bir vakıf olarak bunu bir devlet meselesi olarak ele alıyoruz. Dolayısıyla da nereye giderseniz gidin bu 64 ülkede, Türkiye Maarif Vakfı kurumlarının kapısını çalıp bir nevi denetimini gerçekleştirmeniz, oradaki öğrencilerle hemhâl olmanız, bize de geri bildirimlerde bulunmanız bizim için çok kıymetli olacak.

Ben tekrar çok teşekkür ediyorum dinlediğiniz ve davet ettiğiniz için, özellikle Başkan Beye çok teşekkür ediyorum. Sağ olun, var olun.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Teşekkür ediyoruz sunum için. Diğer arkadaşların katkısı olacak mı sunuma?

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAŞKANI MAHMUT MUSTAFA ÖZDİL - Sorularla birlikte belki yapabiliriz. Fazla vaktinizi almamak için böyle hızlıca yapacağız.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Tamam. Sunum için tekrar teşekkür ediyoruz.

Şimdi, söz almak isteyen milletvekillerimizden görüş, öneri, soru varsa onlara söz verelim.

Buyurun Beritan Hanım.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Teşekkür ediyorum.

Öncelikle ağzınıza sağlık diyeyim. Hem bahsettiğiniz konular hem değindiğiniz, vurguladığınız meseleler, önemli meseleler. Bugün Ayrımcılık Komisyonunda bu meselelerin konuşulması da bence konunun vahametini ve aslında gerçekliğini bir kez daha açığa çıkarıyor.

Şimdi, öncelikle söylemek gerekir ki bu kurum 2016 tarihinde kuruldu ve biliyorsunuz, 2015 tarihinde bir darbe girişimi oldu.

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAŞKANI MAHMUT MUSTAFA ÖZDİL - Yine 2016, 15 Temmuz 2016.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - 15 Temmuz 2016, evet, pardon, orayı karıştırdım. Bu darbe girişimi sonrasında aslında bir el değiştirme de oldu diyebiliriz bütün dünyadaki kurumlar üzerinde. Fakat bu el değiştirme, sadece bir gruptan alıp devlet himayesinde işlemler yapmak üzerine mi oldu, yoksa gerçekten o kurumda köklü değişiklikler oldu mu? Mesela değerlerden bahsettiniz, "Öncelediğimiz değerlerimiz var." dediniz. Bu ön plana çıkan değerleri ben merak ediyorum mesela. Bu değerler nasıl belirlendi ya da bu değerler nasıl bir kapsayıcılığa sahip; bunu bilmek isteriz çünkü sonuç itibarıyla el değiştirme sadece bir darbe yapan bir örgütten bunu alıp farklı bir vakfa vererek olmaz. Dolayısıyla, içinde birtakım değişikliklerin de olması gerekir. Ben bu değişiklikleri merak ediyorum, özellikle darbe sürecinden sonra kurumun içerisinde bulunduğu değişiklikleri.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Pardon Beritan Hanım... Başkanım, bütün vekillerimize söz verdikten sonra, siz notlarınızı alın, tek tek cevaplarsınız.

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAŞKANI MAHMUT MUSTAFA ÖZDİL - Tamam.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Yani bu, genel olarak kuruma dair eleştirimdi ama genel olarak başka şeyler de söylemek istiyorum ayrımcılık meselesiyle ilgili.

Şimdi, öncelikle, Maarifin simgelerinden birinin koçbaşı olduğunu söylediniz. Şimdi bu beni biraz tetikledi. Koçbaşı, biliyorsunuz, tarihte genellikle güç ve erkeklikle tasvir edilen ve aynı zamanda bizim ana tanrıça olarak bahsettiğimiz İnannalardan, İstarlardan, onların simgelerine karşıt olarak onların eşleri olan ve tarihsel olarak aslında ana tanrıçalardan "me"leri çalmış kimselerin sembolleridir bunlar. Dolayısıyla, o koçbaşı sembolünün bütün toplumun, tarihin tam olarak analiz edilerek belirlenmediğini düşünüyorum. Koçbaşı sembolüne de belli noktalarda, yine erkekliğin bir simgesi olduğu için karşı olduğumu tutanaklara da geçirmek isterim. Bizlerin daha çok ana tanrıçaların, İnannaların, İstarların yani kadın ekseninde yürütülen toplumsallığın ve inşanın da simgelerini görmek istediğimizi belirtmek isterim.

Şimdi, bunun haricinde, bir eğitim mirasından bahsettiniz ve Anadolu'dan, Anadolu'nun içerisinde bulunduğu binlerce yıllık eğitim geleneğinden bahsettiniz. Biliyorsunuz, dünyanın ilk üniversitesi, seçilmiş olduğum Mardin'in Nusaybin ilçesindedir, dünyanın ilk üniversitesidir fakat yeri gelmişken söyleyeyim, yıkılmak üzere neredeyse. Dolayısıyla, ne kadar sahip çıkıyoruz eğitim mirasımıza, ne kadar tanıyoruz, ne kadar önem veriyoruz; belki bunu bir kez daha Ayrımcılık Komisyonunda da dile getirmek gerekir. Ne kadar sahipleniyoruz biz bu kültürü? Gerçekten Anadolu kültürünün, orada yaşayan halklar ne kadar işin özünü oluşturuyor; onun sorusunu sormak gerekir.

Elbette sizin eğitimle ilgili söylediğiniz şeyler, özellikle dil temelli ayrımcılık meselesinde söylediğiniz her şeye katılıyorum. Bu, Türkiye kökenli olur, Türk olur, Kürt olur, Arap olur, Süryani olur; kim olursa olsun bir çocuğun kimliğinden dolayı -nerede olursa olsun- ayrımcılığa uğruyor olması, dolaylı ayrımcılığa uğruyor olması, daha inceltilmiş politikalarla psikolojik ayrımcılığa uğruyor olmasının karşısındayız. Fakat biz bugün Ayrımcılık Komisyonunda şunun altını çizmek istiyoruz, Sayın Başkana da sizlere de ve iktidar yetkililerine de muhalefete de: Biz Avrupa'da, dünyanın farklı ülkelerinde ayrımcılığa uğrayan çocukları, dil temelli ayrımcılığı görürken neden bu ülkede yaşayan Kürt çocukların, Süryani çocukların, Ermeni çocukların kendi ana dillerinde eğitim almasının önünü açmıyoruz? Neden hâlâ daha bu ülkede dil temelli ayrımcılık yaşıyor çocuklar? Neden özgüvenleri... Neden -bahsettiğiniz- eğitimin önünde hiçbir engel yokmuş gibi görünse de çeşitli sorunlarla dezavantajlı konuma düşürülerek eğitim hakkından mahrum bırakılıyor bu ülkede çocuklar? Siz söylediniz, "Eğitim hakkı bütün hakların temel ön koşuludur." dediniz. Hâlâ daha bu ülkede çocuklar ana dillerinde eğitim hakkından mahrumken çocukların diğer haklarından yararlandığını ne kadar söyleyebiliriz? Elbette, ayrımcılık, dünyanın her yerinde araştırılmalı. Bu, İslamofobi olabilir; bu, Türklere karşı yapılan ayrımcılık olabilir ama bu ülkedeki ayrımcılıkları da çözmenin vaktinin çoktan gelip geçtiğini ifade etmek gerekiyor.

Ben buradan Ayrımcılık Komisyonu bünyesinde Ayrımcılık Komisyonunu artık bu meselelere ilişkin ayrımcılığa son vermeye yönelik çalışmalar yapmaya davet ediyorum. Hem Türkiye'de hem dünyada eğer biz bir barıştan bahsediyorsak, eğer bir

dönüşümden bahsediyorsak, eğer modellerle Türkiye'de dünyaya örnek olduğumuzu söylüyorsak o zaman bu çifte standarda önce Türkiye'de son vermeliyiz, bu ayrımcılığa önce Türkiye'de son vermeliyiz, ana dilde eğitimin önünü açmalıyız. Milyonlarca çocuk yüz yıldır kendi ana dillerinde eğitim görmüyorlar. Kendi dillerinde eğitim göremedikleri için öz güven problemlerinden işsizliğe, üniversiteye gidememeye kadar ayrımcılığın çeşitli yollarını deneyimliyorlar. Bir örnek verdiniz, bana çok çarpıcı geldi, bir psikolog olarak bunu vurgulamak istiyorum, dediniz ki: "Fransa'da bir çocuk 3 yaşında ve Türkçe bilmediği için, okula gittiğinde oradaki öğretmenler çok oluyolar ve diyorlar ki 'Bu çocuk 3 yaşında, hâlâ dil konuşmıyor; o zaman onun dil problemi var.'" ve biz hepimiz de şaşırđık. Yüz yıldır Kürt çocukları bunu yaşıyor. Ben, kendim, RAM'larda bir psikolog olarak, bir çocuk sadece Kürtçe konuştuğu için öğrenme güçlüğü çektiği tanısı alıyorum, rehabilitasyonlara gönderildiğini biliyorum bu çocukların. Gidip görüştüğümüzde o çocukların hiçbir engeli yok; tek engeli siyasetçilerin, yüz yıldır bu ülkeyi yönetenlerin ayrımcı fikirlerinde, o çocuklarda hiçbir problem yok. Dolayısıyla, bu konu bizim için önemli ve hassas bir konu, tetiklendiğimiz bir konu çünkü kendim de ben şahsen Kürt bir kadın olarak çocukluğumda ayrımcılık yaşadım, çok net yani çünkü kendi ana dilimde eğitim görmedim ve bunun etkilerini elbette Avrupa'da konuşurken burada konuşmamamın, burada buna dair adım atmamamın da ikiyeüzlölük olduğunu da ben tekrar söylemek istiyorum yani.

Şimdi, 64 ülkede çalışmalar yapıyorsunuz, 64 ülkede yaptığınız çalışmalarda Türkiye kökenli olarak da birtakım eğilimleri test ediyorsunuz, görüyorsunuz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Sayın Altın, toparlayalım lütfen.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Toparlıyorum.

Ben "Türkiye kökenli" derken mesela şunu öğrenmek istiyorum: Türkiye'de yaşamış olan, bir sebeple göç etmiş olan Süryani bir çocuğun Avustralya'da yaşadığı ayrımcılığı da gözetiyor musunuz? Çünkü bütün partilerin oyuyla kurulduğunuz, fonlandığını söyledi. Mesela, bir Kürt çocuğun, bir Arap çocuğun da Avrupa'da yaşadığı ayrımcılığın eğilimleri sizlerde var mı, bunları da not ediyor musunuz; varsa paylaşırsanız, oradaki durumu da anlayabilirsek çok sevinirim.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Evet, biz teşekkür ediyoruz.

Önce Komisyon üyesi vekillerimize söz verelim.

Buyurun.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Sayın Başkan, saygıdeğer misafirlerimiz; ben de sunumunuzdan dolayı teşekkür ediyorum.

Maarif Vakfına ilişkin ve bugünkü sunum içeriğine ilişkin bize bilgi geldiğinde ben de biraz Maarif Vakfı üzerinde çalışma ihtiyacı hissettim. Bu nedenle de özellikle de ayrımcılığın önlenmesi meselesini uzun yıllar insan hakları çalışmaları yürütmüş bir milletvekili ve yurttaş olarak ben de çok da önemsedim ve katılmayı, katılarak da sizin sunumlarınızı dikkatle dinlemeyi tercih ettim.

Benim birkaç noktada sorularım olacak. Ciddi bir kaynağınız var; 2025 yılında 6 milyar 700 küsur yani 6 milyar 800 milyona yakın bir bütçeniz var tahsis edilen Cumhurbaşkanlığı kabulüyle birlikte, bağışlarınız oldukça yüksek. 2024 yılı bağış miktarlarına erişebildim ama 2025 yılı bağış miktarı ne kadar, ona erişemedim; bu konuda da bilgi verirsiniz sevinirim.

Onun dışında, Millî Eğitim Bakanlığının 2018 Yılı Faaliyet Raporu'nda Maarif Vakfı, TİKA ve diğer yurt dışı topluluklarla ilgili bir zayıf nokta belirlenmiş. Faaliyet raporunda diyor ki: "Türkiye Maarif Vakfı ve Yurtdışı Topluluklar Başkanlığı, TİKA gibi kuruluşların özellikle yurt dışında Genel Müdürlüğümüzle mükerrer, aynı alanda çalışmalar yürütmüş olmasından kaynaklı bir problem yaşıyoruz."

Öncelikle, bu zayıf nokta ortadan kaldırıldı mı? Millî Eğitim Bakanlığına bağlı böyle bir kuruluş, böyle bir genel müdürlük var iken aynı alanda faaliyet gösterme ihtiyacı nereden hasıl oldu? Çalışma alanları bakımından bir ayrışma ve mükerrer olan çalışma sahaları bakımından da bir düzenleme yapıldı mı? Çünkü 2018 yılındaki faaliyet raporu böyleydi.

Yine, değerler eğitiminden bahsettiniz.

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAŞKANI MAHMUT MUSTAFA ÖZDİL - Değerler eğitiminden hiç bahsetmedim.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Değerlerden bahsettiniz.

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAŞKANI MAHMUT MUSTAFA ÖZDİL - Yani misyon, vizyon, değerler.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Evet, değerler. Bu değerler içerisinde cumhuriyet değerleri de var mı, yurt dışında bunlar konusunda da bir çalışma yürütüyor musunuz, bu konuda da bir sorum olacak size.

Bu kaynaklar nereye aktarılıyor, hangi ölçüye göre aktarılıyor ve raporlama ve kriterler konusunda daha şeffaf bir bilgilendirme ve açıklama yapılabilir mi?

Yine, çok değişik ülkelerde, değişik eğitim alanlarında ve değişik konularda faaliyet yürütüyorsunuz. Faaliyet gösterilen ülkelerde eğitim veren Maarif Vakfı okullarında her ülkeye ait ayrı müfredatlar mı belirleniyor yoksa ortak müfredatlar mı vardır?

Bir talebim de olacak: Maarif Vakfına bağlı okulların, faaliyet gösterdiği ülkelerdeki bu okulların kendi müfredatlarını ilan etmelerini ve paylaşımlarını, erişilebilir ve denetlenebilir hâle getirmelerini de önemsiyoruz.

Yine Sayıştay raporlarında Millî Eğitim Bakanlığı denetim raporunda bir bulgu tespit edilmiş; Maarif Vakfının Denetim Kurulunun yasa uyarınca oluşturulması gereken Denetim Kurulunun yasaya uygun oluşturulmadığına ilişkin de Sayıştay Millî Eğitim Bakanlığı denetim raporunda böyle bir bulgu var. Bu bulgu giderildi mi? Maarif Vakfı okullarının ve Maarif Vakfının denetiminde yasaya uygun olmayan, Sayıştayca tespit edilen bu bulgu sonrasında gereği yapıldı mı, bunu da merak ediyorum.

Yine, Maarif Vakfının kaynakları merkezî bütçeden, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden aktarılıyor ama denetim farklı bir denetim mekanizmasına tabi yasa gereğince. Yine, bunun, aynı zamanda, diğer kamu kuruluşları yani bütçeleri kamu bütçesinden aktarılan kurumlar gibi Sayıştay denetimine açılması gereklidir diye düşünüyorum çünkü vatandaşın denetim hakkının bu şekilde daha erişilebilir ve daha etkin olacağını düşünüyorum.

Yine, az önce de ifade ettim, okullarımızdaki eğitim, yine öğretmenler... Öğretmenlerin ne kadarı Türk vatandaşı, ne kadarı yabancı, yabancı öğrenci Türk öğrenci bakımından eğitim modelleri konusunda bir farklılaşma oluyor mu, bu konularda da bilgi edinmek isterim.

Yine, ayrımcılıktan bahsedildi; özellikle yurt dışında ayrımcılığa uğrayan okulunuz... Yani ayrımcılığa ilişkin çalışmalar yürütüyorsunuz, bir başvuru mekanizması var mı, size nasıl erişebilirler, uğradıkları ayrımcılık konusunda size nasıl ulaşabilirler, bu konuda da bilgi verirsiniz sevinirim.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Evet, teşekkür ediyoruz.

Sait Hocam, buyurun.

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Teşekkür ediyorum.

Mahmut Bey, çok güzel bir sunum yaptınız, çok selis konuştunuz; ben size imrendim siz konuşurken çünkü ben ana dili Kürtçe olan, eğitim dili Arapça olan, Türkçeyi sonradan öğrenen bir Milletvekili, Diyarbakır Milletvekili olarak size hayranlık duydum.

90'lı yıllarda Necmettin Erbakan -Allah rahmet etsin- Oğuzhan Asiltürk, Şevket Kazan'la haber Diyarbakır'a gelmişlerdi. Diyarbakır'da bir toplantı yaptılar kanaat önderleriyle ilgili. Babam da Güneydoğu'nun en büyük âlimlerinden olduğu için ben de işi tercüme etmek üzere onunla beraber gitmiştim yanına. O zaman, Halepçe katliamından dolayı Irak'tan Kürtler, peşmergeler Diyarbakır'a gelmişlerdi, çadırlarda kalıyorlardı ve onların içerisindeki âlimlerle de din adamlarıyla da diyalogdaydık. Molla Süleyman isminde biri vardı, onu da çağırmışlardı, Erbakan Hocası gibi bir sunum yaptı ve sıra ona gelince dedi ki "Siz ne kadar iyi bir insansınız, ne kadar güzel konuşuyorsunuz, ne kadar düzgün konuşuyorsunuz." diye böyle methetmeye başladı onu ve sonra dedi ki Erbakan Hoca'ya "Keşke siz Kürt olsaydınız." Erbakan Hoca da dedi ki -tabii ki sözün altında kalmaz Erbakan Hocam- "Türk, Kürt, Arap fark etmez yani hepimiz Müslümanız, hiç farkımız yok." "Farkımız yok mu?" "Yok." dedi. O zaman Süleyman Hoca "Şu Türk çocuk, şu Arap çocuk, şu Fars çocuk, bunlar babanın bütün mirasını almış, istifade etmiş; neden bu çocuk yetim bırakılmış?" diye serzenişte bulundu. Ben de ondan mülhemle, demin vekil kardeşim de bir şey ifade etti, yani ben bunu iliklerime kadar yaşadığım için... İlkokulu bitirdim, Türkçeyi bilmiyoruz, biliyor musunuz? Benim ilkokul öğretmenim de şu andaki Adalet Bakanımızın babası Ali Rıza Tunç. Allah sıhhat ve selamet versin hâlâ hayatta, sürekli de onu soruyorum.

Şimdi, üstadım, biz bunu yaşamışız. Bu nedenle, ayrımcılık bütün semavi dinlerin karşı olduğu insanlık suçudur. Biz de bu Komisyon olarak bununla mücadele ediyoruz; ne kadarını, nasıl aza indirebiliriz, bunu ortadan kaldırmak mümkün değil ama bununla mücadele ediyoruz. Siz de dışarıdan bunu yapıyorsunuz ama gerçekten de Türkiye'de Kürt çocuklarının eğitim noktasında nasıl bir zorluk içerisinde olduklarını ben hissediyorum.

Biraz önce, ben toplantıya gelmeden önce -kayıtlara geçsin diye söylüyorum- Kazım Yazıbilmez, Diyarbakır Dicle Üniversitesi Hastanesinden iki gün önce, 79 yaşında olan annesini Bilkent Şehir Hastanesine getiriyor, röntgeni çekilecek, röntgen esnasında hemşire onunla konuşuyor, kadın Türkçe bilmiyor, o da bağırp çağırıyor, "Sen Türkiye Cumhuriyeti vatandaşsın, sen nasıl Türkçe bilmiyorsun ya?" diyor, o da "Çocuğumu çağırın." diyor, neyse, kalabalık olunca çocuğu içeriye giriyor, kavga çıkıyor, çocuğu şu anda tutuklu, içeride. Yani bunlar hepimizin sorumluluğunda olan önemli görevler, önemli vazifeler. Biz de AK PARTİ olarak Kürt sorunuyla, meselesiyle, diliyle, kültürüyle alakalı -52 tane madde sayabilirim burada, her biri bir devrim gibi yani- bu işin önündeki engelleri kaldırdık, getirdik ana dile kadar yani oraya kadar AK PARTİ bunu getirdi. Dolayısıyla inşallah bunun önündeki engeller de kalkacak. Bu memleketi vatandaşlık bağıyla bağlı olan ne kadar insanlarımız varsa herkes ana diliyle konuşsun. Yani gerekirse şartlar müsait ve uygun olduğu zaman, kanunlar buna müsaade ettiği zaman ana diliyle eğitimi de yapsın.

İkinci bir sorum; orada ben şeye baktım, sunumu yaparken haritada 64 devlet içerisinde faaliyet gösteriyorsunuz, içinde İran ve Suudi Arabistan'ı bulamadım.

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAŞKANI MAHMET MUSTAFA ÖZDİL - İkisi de yok.

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Evet, içinde bulamadım. İran ve Suudi Arabistan FETÖ dönemindeki okullarda da müsaade etmediler FETÖ'ye. Siz buralara da keşke el atsaydınız yani eğitim oralarda da çok kısıtlı, malum, demokrasiyle yönetilmeyen yerler ikisi de.

Tekrar size yaptığınız sunumdan dolayı... Gerçekten iyi bir iş yapıyorsunuz yani din, dil, kültür gözetmeksizin, milliyet gözetmeksizin yaptığınız bu hizmet insani bir hizmettir ve Rabb'im sizleri muvaffak eylesin.

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAŞKANI MAHMET MUSTAFA ÖZDİL - Çok teşekkür ederiz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Teşekkür ederiz.

Komisyon üyesi arkadaşlardan söz almak isteyen yok herhalde. Komisyon üyesi olmayan...

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Sayın Başkan...

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Buyurun.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Evet, çok teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Mahmut Hocam, görüyorsunuz, Parlamentonun, cumhuriyetin kuruluşundan beri kronik problemlerin çözülmesi size havale ediliyor bir taraftan ama Türkiye Maarif Vakfının kuruluş kanununda ne bu sorunları çözmek var ne de bu sorunlara çözüm üretmek var ama ülkemizin yetiştirdiği entelektüel aydınlardan birisi olarak tabii bu işlere vakıf olarak da kafa yorabilirsiniz.

Efendim, tabii, Sait Hocamın söylediği hadise yeni ve güncel bir hadise ise hepimize düşen, tüm milletvekilleri olarak bu ayrımcılığa karşı karşıya kalan teyzemizi ve oğlunu müdafaa etmek, ben de doğrusu bir avukat olarak da bu işle ilgilenmek isterim eğer bilgileri bizimle paylaşılırsa.

Diğer bir konu da tabii ben Maarif Vakfının Kurucu Mütevelli Heyeti üyeliğini de yaptım iki yıl boyunca, aktif siyasetle ilgilenene kadar. Vakfımızın kuruluş tarihi Haziran 2016 yani 15 Temmuz darbesinden önceki bir döneme tekabül ediyor. Türkiye Maarif Vakfı kanunla kuruldu ve eğitim faaliyeti gösterdiği ülkelerle Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayından geçen ikili uluslararası sözleşmelerin verdiği yetki dâhilinde faaliyet gösterebiliyor. Bunun yanı sıra, 15 Temmuz 2016 FETÖ darbesinden sonra FETÖ'nün faaliyet gösterdiği ülkelerle de yine yapılan karşılıklı görüşmeler ve bilahare bu görüşmelerin uluslararası antlaşmalara dönüşmesi koşuluyla bu ülkede faaliyet gösteren bazı okulların devrini de içeriyor. Fakat benim kuruluş aşamasında görev yaptığım Balkanlar başta olmak üzere sadece FETÖ'nün faaliyet gösterdiği ülkeleri kapsamıyor. Aynı şekilde, o dönem FETÖ'nün faaliyet gösterdiği

lkelerde okulların devrini mümkün kılan herhangi bir diplomatik sonuç elde edilemediğinde de... Yine, az önce Tiran'da devrinde ve kuruluşunda görev aldığım üniversitede olduğu gibi, sadece FETÖ'den devralınan okullar değil, aynı zamanda, müstakilen kurulan niversiteler ve kolejler de oldu. Bu bağlamda, Türkiye Maarif Vakfı tabii faaliyet gösterdiği okulların müfredatına tabi. Bu okullarda verilecek Türkçe dil eğitiminin ders sayısı da o ülkelerle yapılan ikili anlaşmalara bağlı. Yine, aynı şekilde, Türkiye Maarif Vakfının faaliyet gösterdiği ülkelerin Türkiye'de eğitim ve kültür sahasında faaliyet gösterebilmesine imkn tanıyan düzenlemeler de yine uluslararası anlaşmalarla erevesi tayin edilen anlaşmalar. Türkiye Maarif Vakfı faaliyet gösterdiği okullarda, ülkelerde evleviyette o ülkelerin vatandaşlarına, yurttaşlarına, o ülkenin müfredatıyla hizmet vermeye devam ediyor. Tabii, buradan şöyle bir çağrıda da bulunmak istiyorum Mahmut Hocam: Burada Komisyon yeleri başta olmak üzere milletvekillerimizin zaman zaman, az önce örnek verdiğiniz bazı ülkelerdeki okullara götürülüp ziyaret edilmesinde fayda var çünkü Türkiye Maarif Vakfı adını aldığı Türkiye'nin değerlerine, cumhuriyetin kurucu değerleri başta olmak üzere bağlı bir şekilde faaliyet gösteriyor. Gidildiğinde de inşallah o okullarda cumhuriyet değerleri başta olmak üzere ülkemizin değerlerinin temsil edildiği eğitim yuvaları olduğu rahatlıkla görülecektir. O anlamda da herhangi bir endişe olmaması gerektiğini düşünüyorum. Endişeleri izale edecek en güzel şeyin de somut olarak oralara yapılacak olan ziyaretler olduğu kanaatindeyim.

Tabii, Türkiye Maarif Vakfının o ülkelerde Türkiye kökenli öğrencilerle özellikle ayrımcılıkla mücadele edilmesi konusunda nasıl erişileceğine, ulaşılacağına dair... Tabii, somut örnekler de var, onu birazdan Mahmut Hocam rnek verir fakat bir pratiğin içinden geldiğim için... Türkiye Maarif Vakfı aynı zamanda o ülkelerde faaliyet gösteren Yunus Emre Enstitleriyle, TİKA ofisleriyle i içe, yine, bykeliliğimiz başta olmak üzere bütün diplomatik misyonlarımızla i içe faaliyet gösteriyor.

Ana dilde eğitim meselesine gelecek olursak Sait Hocam; bizler renklerin ve dillerin farklılığının Allah'ın ayetlerinden olduğuna inanan bir inanç ekosisteminin mensuplarıyız. Türkiye'de yüz yıllık bir anomali yavaş yavaş normalleşiyor. Demokratik standartların yükseltilmesi hepimizin murat ettiği şeydir. Bu anlamda, anayasal bağlamda, eşit, zgr yurttaşlık tesisinin önündeki tüm engellerin kaldırılması hepimizin murat ettiği bir demokratik olgunluktur. Bu olgunluğa Türkiye Cumhuriyeti devletinin tüm yurttaşları, dil ve etnik olarak farklılık gösterseler de gelebilecek olgunluğa sahiptir. İktidarıyla, muhalefetiyle ben yakın bir zamanda inşallah Türkiye'de, önümüzdeki günlerde bu sorunların tamamının çözümünün anayasal ve yasal temele kavuşacağına inanıyorum.

BERİTAN GüNEş ALTIN (Mardin) - İnşallah.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Bu anlamda, topu birbirimize atıp yüz yıl boyunca yaşanan anomalilerin sebeplerini, sonuçlarını, sorumluluklarını birbirimizin üzerine yıkmak yerine, el ele, gönül gönüle, özellikle milletin yetki verdiği Parlamentonun tüm mensupları olarak bu konuya samimiyetle yaklaşılması gerektiğini düşünüyorum ve hemen yanı başımızda, Suriye'de yaşanan olaylara da baktığımızda, birleşik, bütünleşik üniter yapının korunmasının doğru olduğuna fakat bu birleşik, bütünleşik üniter yapı içerisindeki tüm yurttaşların kolektif değil, bireysel haklara erişiminin önündeki bütün engellerin kaldırılması gerektiğine inanıyorum. Hepimiz farklı siyasal geleneklerden geliyoruz ama bu demokratik olgunluğu Türkiye Cumhuriyeti ve Büyük Millet Meclisi bu dönemde inşallah sergileyecektir diye mit ediyorum.

Türkiye Maarif Vakfı Mütevelli Heyetine, Yönetim Kurulu yelerine bugün gerçekleştirdikleri güzel sunumdan ötürü şükranlarımı sunuyorum.

Ben de bir dönem, gerçekten bir buçuk yıl gibi kısa bir süre de olsa kuruluşunda...

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAşKANI MAHMUT MUSTAFA ÖZDİL - İlk ayrılınsınız.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Evet, ilk ayrılan, aktif siyaset dolayısıyla ilk ayrılan kişi olarak Maarif Vakfına başarılar diliyorum ve Maarif Vakfı ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin ilgili komisyonları arasındaki bağın, diyalğun güçlendirilmesi gerektiği ve bütün parlamenterlerimizin fırsat buldukça gittikleri ülkelerde ziyaret etmesinden ziyade, Türkiye Maarif Vakfının davetiyle, hatta, dostluk gruplarından başlanarak faaliyet gösterdikleri ülkelere parlamenterlerimizin götürülüp, o okullarımızın hepimizin gurur duyacağı birer eğitim yuvası olduğunun görülmesinin faydalı olacağına dair kanaatlerimi paylaşıyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sağ olun.

ALT KOMİSYON BAşKANI HARUN MERTOğLU - Evet, teşekkür ediyoruz.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Sayın Başkan, Abdulkadir Bey'e bir soru sormak istiyorum ama.

BERİTAN GüNEş ALTIN (Mardin) - Ben de bir cevap...

ALT KOMİSYON BAşKANI HARUN MERTOğLU - Bir bitirelim Vekilim, bir bitirelim, ondan sonra.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Yani sıcağı sıcağına, hemen bir konuya açıklık getirmesini istiyorum.

ALT KOMİSYON BAşKANI HARUN MERTOğLU - Tamam, buyurun.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Konuşmanızda sürekli yüz yıllık anomaliden bahsettiniz, bunu biraz açar mısınız, "Yüz yıllık anomali." derken neyi kastediyorsunuz?

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Tanımlayayım.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Evet, neyi kastediyorsunuz, açar mısınız?

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Evet, hemen söyleyeyim.

Türkiye Cumhuriyeti gururla 2'nci asrına girmektedir, cumhuriyetin 2'nci asrını iftiharla kutluyoruz ve cumhuriyet değerlerine bağlılığımızı da ifade ediyoruz. Bugün burada hepimiz cumhuriyet değerlerinin inşa ettiği siyasal sistem sayesinde oturuyoruz fakat kabul etmemiz gerekir ki sanıyorum, Cumhuriyet Halk Partisi ardılı olduğunu iddia ettiği Cumhuriyet Halk Partisi ve Sosyal Halkçı Demokrat Partiden bağımsız bir parti olmasa gerek. Dolayısıyla ben "Yüz yıllık anomali." derken SHP'nin 1991'de yazdığı Kürt Sorunu Raporu'na atıfta bulunuyorum.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAşKANI HARUN MERTOğLU - Evet, teşekkür ediyoruz.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Paylaşabilirim de rapor bende mevcut.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Bende de mevcut.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Herkeste mevcut.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Herkeste mevcut.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Latif Hocam, buyurun.

LATİF SELVİ (Konya) - Sayın Başkanım, ben de çok teşekkür ediyorum sunumlarınız için.

Nijer'den örnek verdiniz, pandemide Nijer'e gitmiştim, orada Maarif Vakfının okulunu da ziyaret ettim. Eğitim Bakanlığıyla yapmış olduğumuz görüşmede şunu söylemişti bana, "Pandemi süresince on-line eğitimi Maarif Vakfı verdi bizim çocuklarımıza." demişti. Doğrusu, ben de iftihar ettim. Gittiğiniz ülkelerde o ülkenin birikimini, müktesebatını ve ülkenin idaresiyle olan diyalogunu hep takdirle gördüm. 100'e yakın ülkeyi görme fırsatım oldu. Eğitimle ilgili olmam, siyasette de Eğitim Komisyonunda bulunmam hasebiyle de mutlaka eğer bir ülkeye gidersem o gittiğim yerde eğitimle ilgili faaliyetleri takip ederim. Millî Eğitim Bakanlığının vermiş olduğu eğitim bizim kendi çocuklarımızla alakalı, büyük oranda öyle; Maarif Vakfının vermiş olduğu eğitimse o ülkede o ülkenin şartlarını da gözetip Türkiye'nin de kendi pozisyonuna uygun eğitim verdiği okullar olarak gördüm.

Tabii ki iki türlü çalışmanız önemli. Birincisi, okul eğitimi vermenizi önemsiyoruz, bunu gördüm çünkü eğitim her şeyin merkezinde bir husus. Eğer eğitimde yetersizseniz siz bütün alanlarda yetersiz kalırsınız. Ayrıca da Avrupa'da ülke çocukları için yapmış olduğunuz çalışmalar da önemli. Bütün çocuklarımızın eğitim alabilmesini mutlaka teşvik etmeliyiz. Zaman zaman meslek edinme ile eğitimi alternatif yapılar gibi değerlendirme yapanlar var, bunlar doğru değil çünkü bütün araştırmalarda zaten eğitim oranı ne kadar yüksekse işe erişim ve saygın işe erişim hatta bununla mümkün olabilir; bunları gördük.

Ben yine burada bir başka noktaya da değinmek istiyorum. Gittiğim ülkelerde Maarifin okullarında yetişmiş gençlerin oradaki kamu kurumlarında çalıştıklarına şahit oldum. "Biz Maarif Okullarında okuduk." diye çocuklar yanımıza geldiğinde farklı bir iletişim ortamı oluştuğuna da şahit olduk. Bunun için de bu tür faaliyetler önemli.

Burada bir de sorum olacak. Bizim Türkiye üniversitelerinin aşağı yukarı yüzde 90'a yakınında, belki tamamında yurt dışından gelen öğrencilerimiz var. Bu öğrencilerin gelişinin bir kısmı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklarının bursuyla oluyor, bazen kendi ülkelerinin bursuyla geliyorlar. Bunları oralarda ülkemizdeki eğitime dair yapılan bilgilendirmelerle yönlendirme yaptığınızı biliyorum o okullarda. Burada ortak bir koordinasyonla planlama yapılabilirse isabetli olabilir diye düşünüyorum. Belki de vardır bu çalışma, onu da ifade ederseniz memnun olurum.

Ben çalışmalarınızda başarılar diliyorum. O ülkenin eğitiminde başarı çitası olarak gösterilmesi de -işte Nijer başta olmak üzere birçok yerde gördüm- doğrusu iftihar edilecek bir durum.

Başarılarınızın devamını dilerim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Teşekkür ediyorum.

Sayın Altın, söz talebi var ama çok kısa...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Çok kısa...

Yani şeyi söyleyeyim, ben bütün meseleyi belki Maarif Vakfı burada diye konuşma alanı bulduğumuz için söyledim. Tabii ki bu meselelerin tek başına ne Maarif Vakfıyla ne Millî Eğitim Bakanlığıyla ilgili olmadığı çok açık ve net yani bu meselelerin çözümü bütün bakanlıkları etkileyecek, dönüşüm her yerde olacak elbette ama ayrımcılığı konuştuğumuz bir yerde gözümüzün önündeki ayrımcılıktan da bahsetmemek doğru olmaz diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Teşekkür ediyoruz.

Zafer Başkanım, buyurun.

ZAFER SIRAKAYA (İstanbul) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben de öncelikle Maarif Vakfının Kıymetli Başkanını ve değerli heyetini bugün Komisyonda misafir etmiş olmaktan dolayı duyduğum memnuniyeti ifade etmek istiyorum.

Tabii, Almanya'da doğmuş, hayatının büyük bir bölümünü Almanya'da tamamlamış bir kişi olarak özellikle yurt dışındaki millet varlığımızla ilgili pozisyonda esasında 2003 yılı itibarıyla daha fazla ilgi gösterildiğini ve bu ilginin de sadece sözlü bir ilgiyle kalmayıp kurumsal anlamda da bir çalışmanın yapıldığına şahit olduk. 2007 yılı itibarıyla Yunus Emre Vakfının kurulmuş olması, 2010 yılı itibarıyla Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanlığının kurulmuş olması, 2016 yılında Maarif Vakfının kurulmuş olması esasında yurt dışındaki vatandaşlarımıza bu anlamda vermiş olduğumuz değer, kıymetin de bir ifadesi olarak gözlemlediğimi ifade etmek isterim.

Tabii, ben milletvekili olduktan sonra da açıkçası tüm gitmiş olduğum yurt dışı ülkelerinde eğer Maarif Vakfı varsa Maarif Vakfını da ziyaret eden bir milletvekili olarak bundan ziyadesiyle memnun olduğumu, hatta gurur duyduğumu da ifade etmek isterim. En son Erbil'e yapmış olduğum ziyarette Erbil'deki velilerin kendi evlatlarını Maarif Vakfına yazdırabilmek için "Acaba arada bir aracı bulabilip kendi çocuklarımızı da Maarif Vakfının okullarına yazılabilir miyiz?" noktasındaki başarısını görmüş olmak öyle tahmin ediyorum ki bu toprakların çocuğu olan herkesi ziyadesiyle memnun edecek bir başarı hikâyesi.

Dolayısıyla esasında geçmiş dönemde bir terör örgütüne ait olmuş olan kurumların daha sonra, yine sayın vekilimizin ifade etmiş olduğu gibi, uluslararası anlaşmalar çerçevesi içerisinde devrinin sağlanmış olduğu yapıdan ibaret değil, kendi başarı hikâyesini oluşturabilen ve bu anlamda da belki ülkemizle ülkelerin yapmış olduğu ikili anlaşmalar çerçevesi içerisinde bu yapıları da devralan bir yapının varlığını ama sadece sanki o ülkelerde bu var olan yapıları devralmak üzerine kurulmuş bir yapı imajının verilmemesi gerektiğinin de bir kez daha altını çizmek isterim.

Tabii, buradan mezun olan öğrencilerin, bu okullardan mezun olan öğrencilerin aynı zamanda iki ülke arasındaki ilişkilere de çok büyük bir katma değer sağladığını da ifade etmek gerekiyor. Bunu da gözlemlene imkânım oldu ama ben biraz daha Kıta Avrupası'na değinmek istiyorum. Özellikle Almanya'da, Fransa'da, Hollanda'da -bildiğim kadarıyla- Maarif Vakfının henüz bir okulu yok diye biliyorum. Maarif Vakfının orada yapmış olduğu çalışmaların daha çok çocuklarımızın ek derslerine katkı sunmak anlamında vermiş olduğu çalışmalar olduğunu biliyorum. Özellikle ayrımcılıkla mücadele konusunda ki tabii ülkemizde de belki bu konuyla ilgili olarak yapılması gereken bazı düzenlemeler mevcut olmakla birlikte, Kıta Avrupası'ndaki ayrımcılığın her gün arttığını, belki

Ülkemizde bu anlamda son yirmi yılda belki var olan bazı ayrımcılığın, farklılıkların giderilme noktasında çok büyük katkı sağlandığını veyaht da yol alındığını biliyorum. Dolayısıyla Kıta Avrupası'nda artan ayrımcılığa binaen bu ek ders konusuyla ilgili yapmış olduğunuz çalışmalarla ilgili biraz daha bilgi verebilme imkânınız olabilirse veyaht da bu ülkelerde okul açma noktasındaki en büyük karşılaşmış olduğunuz zorluklar nelerdir Sayın Başkanım? Kendisini burada demokrasi havarisi olarak gösteren ülkeler neden acaba bir okulun açılmasına müsaade etmiyorlar? Bildiğim kadarıyla Fransa'nın ülkemizde okulları mevcut, Almanya'nın bildiğim kadarıyla ülkemizde okulları mevcut. Bu okulların en azından mütekabiliyet esasına göre açılması konusundaki var olan engellemeler nelerdir? Sizin kapasite yetersizliğiniz midir, yoksa başka bir engellemeyle mi karşılaşıyorsunuz? Bu konuyla ilgili olarak bilgi vererseniz teşekkür ederim.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Almanya rneği çarpıcı oldu mesela. Neler yaşattı?

ALT KOMİSYON BAşKANI HARUN MERTOğLU - Teşekkür ediyoruz.

Sayın Başkanım, başka söz talebi yok sanırım. 16.00'da bizim üst komisyonun toplantısı var. Bu Komisyon yelerimiz aynı zamanda oraya katılacaklar.

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAşKANI MAHMUT MUSTAFA ÖZDİL - On dakika var.

ALT KOMİSYON BAşKANI HARUN MERTOğLU - On dakikamız var.

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAşKANI MAHMUT MUSTAFA ÖZDİL - Mümkün olduğunca hızlıca bütün sorulara cevap vermek isterim ama Sayın Güneş Altın affederse logoyu cevaplandırmayayım çünkü onu bir tatlı takılma olarak anlıyorum, kabul ediyorum, not ediyorum diyelim.

ALT KOMİSYON BAşKANI HARUN MERTOğLU - Sayın Başkanım, şu anda cevaplayamayacağınız sorular varsa yazılı olarak ilgili vekil arkadaşlarımıza iletirsiniz.

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAşKANI MAHMUT MUSTAFA ÖZDİL - Tamamdır.

Fakat şunu söylemek isterim ki logonun bizim için anlamı g ve erkeklik sembolü olması değil, bir kesişme, kavşak noktasını en iyi o figürle, yine kadınların dokuduğu figürle bir araya getiren bir...

BERİTAN GüNEş ALTIN (Mardin) - "Kadınların" demeniz de farklı bir ayrımcılık ama neyse...

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAşKANI MAHMUT MUSTAFA ÖZDİL - çok teşekkür ediyorum. Dediğim gibi, bunu not alıyoruz, bu konuda da teşekkür ediyoruz size duyarlılık için.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Bu konuda uyum var, Anadolu'da da görülüyor.

BERİTAN GüNEş ALTIN (Mardin) - Yazıyor tabii, simge ama erkeklik simgesi.

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAşKANI MAHMUT MUSTAFA ÖZDİL - şimdi, devralınan okullarda neyin değiştiğini sordunuz. "Sadece tabela mı değişti? Birileri gitti, başka birileri geldi ve başka bir şey yapılmadı mı?" şunu söylemek isterim bir kere: Devralınan okullar bizim toplam büyüklüğümüzün üçte 1'ini teşkil ediyor yani "Türkiye Maarif Vakfı" deyince herkesin aklına FETÖ iltisaklı okulların devralınması geliyor ama -sayın vekilimizin affına sığınarak biraz daha hızlı konuşayım on dakikada daha fazla yetiştirebilmek için- bizim toplam büyüklüğümüzün hem ğrenci sayısı açısından hem okul sayısı açısından hem faaliyet gösterdiğimiz ülkeler açısından üçte 1'ine tekabül ediyor. Dolayısıyla ben şunu da aslında bir taraftan net bir şekilde de ifade etmek isterim: FETÖ iltisaklı okulların Türkiye kamuoyunda zaman zaman ortaya çıkardıkları "ok başarılı okullar" algısının tamamen bir yanılsamadan ibaret olduğunu da okulların içine girdikten sonra gördük çünkü eğitim anlamında öğrencilerin zaten var olan çeşitli yeteneklerinin panayır yeri gibi sergilendiği bir pazar yerinin ötesinde ne bir eğitim anlayışı ne bir eğitim felsefesi olmadığını gördük. Dolayısıyla istemesek de yapmak zorundaydık, eğer okul olarak buraları işletmek zorundaydık sahiden bunu yapmak zorundaydık çünkü insanlar oraya, size çocuklarını, en değerli varlıklarını emanet ediyorlar iyi bir eğitim almaları için ve bu eğitimin düzgün şekilde yapılabilmesinin teorik temelleriyle de birlikte gerçekleşmesi gerekiyor. Oradan hemen Sayın Biçer Karaca'nın eleştirileriyle de bir bağlantı kurarak cevap vereyim. Bu okullarda müfredat nasıl belirleniyor, hangi müfredata göre faaliyet gösteriyorsunuz? Türkiye Maarif Vakfının okullarında -konuşmamda arz etmeye çalıştım- tek tip müfredat yok. "Biz buradan, İstanbül'dan, Ankara'dan bir müfredat belirledik; bu, hepinize iyi gelecek sihirli bir formüldür; Senegal'de de aynı müfredat, işte, Peru'da da aynı müfredat; dolayısıyla siz alın bunu, çocuklarınız çok güzel eğitilecek, içiniz rahat olsun." dediğimiz bir anlayış yok. Elbette...

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Sayın Başkan, ben müfredat tek demedim. Okullarda uygulanan müfredatın okullarda açıklanması, ilanı, şeffaflık ve erişilebilirliğini istedim.

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAşKANI MAHMUT MUSTAFA ÖZDİL - Anladım ama...

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Yani aynı müfredat olmadığını zaten kuruluş amacıyla da biliyorum.

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAşKANI MAHMUT MUSTAFA ÖZDİL - Bir taraftan da soruldu o vekillerimiz tarafından, o yüzden cevap vermek istedim.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Hocam, mesela, Senegal'de hangi müfredatı uyguluyorsunuz, Arnavutluk'ta hangi müfredatı uyguluyorsunuz? Somutlaştıralım.

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAşKANI MAHMUT MUSTAFA ÖZDİL - Somutlaştırabilirim. Senegal'de Senegal Millî Eğitim Bakanlığı tarafından onaylanmış müfredatın Türkiye Maarif Vakfı tarafından İngilizce ve Türkçe dersleriyle ve Wolofa dersleriyle zenginleştirilmiş ve yine, Senegal Millî Eğitim Bakanlığının ve bizim Talim Terbiye Kurulu Başkanlığının onayladığı... Bizim bütün müfredat çalışmalarımız kanun gereği zaten Talim ve Terbiye Kurulunun onayına tabi, kendi yaptıklarımız.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Benim talebim, okullarda ilan edilmesi, okullarda erişilebilir, denetlenebilir hâle getirilmesidir.

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAşKANI MAHMUT MUSTAFA ÖZDİL - çok teşekkür ediyorum yani birçoğu ilan edilmiş durumda, onu da söyleyebilirim okulların şeylerinde.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Ben çoğuna ulaşamadım, o yüzden özellikle sorma ihtiyaı hissettim.

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAşKANI MAHMUT MUSTAFA ÖZDİL - Ben özellikle size iletirim de müfredat çalışmalarımızı.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - çok teşekkür ederim.

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAŞKANI MAHMUT MUSTAFA ÖZDİL - Şimdi, onun dışında, tekrar gelecek olursak "Ne değişti?" sorusuna cevap olarak, bir kere Türkiye Maarif Vakfının böyle "FETÖ gitti, yerine başka bir cemaat geldi." diye zaman zaman algılandığını ben hissediyorum, öyle söyleyeyim fakat Türkiye Maarif Vakfı kanunla kurulmuş, eğitim alanında faaliyet gösteren profesyonel bir vakıf. Daha önce biz Türkiye Büyük Millet Meclisinde ilk sunumu yaptığımızda sayın vekillerimizden bazıları aramızdaydı; o zaman yine CHP milletvekili olan -daha sonra kendisini Makedonya'da ağırlama imkânı da bulmuştu- Sibel Hanım da benzer bir soruyu sordu ve kendisine de izah ettiğim gibi, bizim Türkiye Maarif Vakfı okullarında çalışanların, personelimizin işe alım kaynakları belli; biz ilanla alıyoruz çalışanlarımızı ve bu ilan da herkese açık, sizlerin yönlendirmeleriyle de bize yeni başvurular olursa bundan da memnuniyet duyarız. Bir taraftan şunu da söyleyeyim: Öğretmen sayılarımız soruldu "Kaçı Türk, kaç yabancı?" gibi. Bizim toplam 333 Türkiye'de çalışanımız var, yurt dışında Türkiye'den görevlendirilen 504 personelimiz var, toplam personelimiz 13 bin civarında. Dolayısıyla yurt dışındaki eğitim personelimizin yüzde 5'inden daha azı Türkiye'den görevlendiriliyor. Bu hem müfredat gereklilikleri açısından hem de sürdürülebilir bir model ortaya koymak açısından verimli bir model diyebilirim.

"Süryaniler, Ermeniler sorun yaşadıklarında Türkiye Maarif Vakfı kapılarını açıyor mu?" diye bir soru sordunuz. Türkiye Maarif Vakfının hem Avrupa'daki eğitim merkezleri hem de dünya genelindeki okullarında sadece Türklere hitap eden bir yaklaşımı yok. Bizim elbette dünya genelinde Süryani öğrencilerimiz de var yani Müslüman olmayan öğrencilerimiz var, Türk olmayan öğrencilerimiz var, Yunan öğrencilerimiz var yani bu çok büyük bir çeşitlilik. Sırbistan'da faaliyet gösteriyoruz, Sırbistan'daki öğrencilerimizin yani Belgrad'daki öğrencilerimizin tamamına yakını Sırp. Dolayısıyla böyle bir etnik ya da dinî aidiyet temelli bir ayırımımız yok. Avrupa eğitim merkezlerimizden mesela çarpıcı bir örnek vereyim: Brüksel'deki eğitim merkezimizin çok popüler olduğu yerel topluluklardan biri Koreliler çünkü Kore Büyükelçiliğinin oradaki işte "expat"ların da benzer ihtiyaçları var. Dolayısıyla Korelilerin de yoğun bir ilgisiyle karşı karşıya kalıyoruz. İşte, İsveç'e gittiğimizde ilk görüştüğümüz gruplardan biri Türkiye kökenli Süryaniler oldu. Burada böyle Türkiye Maarif Vakfı olarak bizim etnik köken, dinî görüş, siyasi görüş temelli herhangi bir ayırımımız yok. İşte, Erbil'den bahsetti sayın vekilimiz. Erbil'de, Suriye'nin kuzeyinde Türk çocuklarının, Türkmen çocuklarının, Kürt çocuklarının, Arap çocuklarının birlikte eğitim aldıkları...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Suriye'nin kuzeyinde nerede, hangi kentte?

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAŞKANI MAHMUT MUSTAFA ÖZDİL - 3 kentte varız Suriye'nin kuzeyinde; Azez, Çobanbey ve El Bab; buralarda 3 tane okulumuz var, fen ve teknoloji liseleri bunlar. Yani dediğim gibi, herhangi bir ayırım olmaksızın elbette Türkiye Maarif Vakfı olarak faaliyetlerimize devam ediyoruz.

Sayın Biçer Karaca'nın sorularından böyle çok teknik bir iki şey vardı, onlara da hızlıca cevap vermek isterim. Türkiye Maarif Vakfının bütçesiyle ilgili olarak "Bu kaynaklar nereye gidiyor?" diye sordunuz.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Hangi kritere göre...

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAŞKANI MAHMUT MUSTAFA ÖZDİL - Şimdi, ben hukukçuyum ve ilk göreve başladığımda Türkiye Maarif Vakfı olarak hukuk işlerinden sorumlu yönetim kurulu üyesi olarak başladım, mütevelli heyeti üyesi değildim o tarihte. Mütevelli heyetinin bana verdiği ilk vazife şu oldu: Mutlaka bir harcama usul ve esasları yönetmeliğinin ve satın alma yönetmeliğinin hazırlanması çünkü denildi ki: Biz parayı kamudan kullanıyoruz, sonuçta kamudan bir bütçe geliyor. Buradaki hassasiyetimiz, Sayıştay denetimine tabi olmasak bile ya da Kamu İhale Kanunu'na tabi olmasak bile o usuller çerçevesinde hesap verilebilir, şeffaf bir şekilde devam edebilelim. Bizim ilk çıkan iç mevzuatımız insan kaynakları yönetmeliği, satın alma yönetmeliği ve harcama usul ve esasları yönetmeliğidir. Bütün faaliyetlerde dış denetime de açık olmak durumundayız, biz yurt dışında da faaliyet gösterdiğimiz için bağımsız denetime de açık olmak durumundayız; kendi iç mevzuatımızla uyumlu bir şekilde devam ediyor. Sorunuzun bir başka veçhesi de Sayıştay denetimine ilişkindi. Neden Sayıştay denetimine tabi değil? Bu, elbette kanun koyucunun takdiri, bu konuda benim herhangi bir -nasıl söyleyeyim- yönlendirmem olması söz konusu olamaz fakat Türkiye Maarif Vakfı olarak Sayıştay denetleyecekmiş gibi titizlikle çalıştığımızı, çalışmaya gayret ettiğimizi söyleyebilirim. Bu noktada da bir tek şunu söylemek isterim: Türkiye Maarif Vakfı olarak -belki sayın vekilimize ufak bir düzeltme- biz sadece ikili anlaşmalarla faaliyet göstermiyoruz. Türkiye Maarif Vakfının...

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Ama Türkçe eğitim verdiğimiz ülkelerde ikili anlaşma olmak zorunda.

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAŞKANI MAHMUT MUSTAFA ÖZDİL - Evet, elbette, millî eğitim bakanlıklarıyla mutlaka sıkı bir iş birliği içerisinde olmak zorundayız ama Türkiye Maarif Vakfı olarak biz zaman zaman kendi kurduğumuz ilişkilerle, kendi anlaşmalarımızla yahut o ülkenin yasal çerçevesine uygun olarak uluslararası yatırımcı olarak... Çünkü biz bir ülkenin millî kamu hizmetine talip olan bir dışarıklı kimseyiz tırnak içinde söylemem gerekirse.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Ama dost ve kardeş ülke olsa dahi ikili anlaşma olmaksızın Türkiye Maarif Vakfı o ülkede faaliyet göstermiyor.

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAŞKANI MAHMUT MUSTAFA ÖZDİL - Yani ikili anlaşma...

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Müfredata ilişkin...

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAŞKANI MAHMUT MUSTAFA ÖZDİL - Müfredata ilişkin, işte, o anlaşmaların gerçekleştirilmesi gerekiyor. Dolayısıyla Türkiye Maarif Vakfı olarak bizim söz gelimi Almanya'da... Zaten yaşadığımız sorunlar öyle olmamasına rağmen -vekilimiz bahsetti- bir ayrımcılık temelli Türkiye kökenli kurumlara yönelik bir tavır var ama devlet kuruluşu olarak bir başka ülkenin millî kamu hizmetini yerine getirmeye talip olmanızın mümkün olmadığı yerler de var. Dolayısıyla size paranın nereden geldiğinin şeffaf olması elbette gerekir fakat denetiminizi kim sağlıyor, kontrolünüzü kim sağlıyor meselelerinde bunun bağımsız denetim olması, bu faaliyetin yaygınlığı açısından zaman zaman tercih edilebilir olabilir diye bir profesyonel görüşümü ifade etmek isterim.

Onun dışında, Millî Eğitim Bakanlığının hakkında yapılan bir Sayıştay denetiminde Denetim Kurulunun, hatta sadece Denetim Kurulunun da değil orada Mütevelli Heyetinin temsilci üyeleri açısından bir eleştiri var idi fakat bu eleştirinin muhatabının da Türkiye Maarif Vakfı olmadığını takdir edersiniz çünkü kanun gereği Türkiye Maarif Vakfının Mütevelli Heyetine 2 üye Millî Eğitim Bakanlığından, 1 üye Hazine Maliye Bakanlığından, 1 üye Dışişleri Bakanlığından, 1 üye de Yükseköğretim Kurulundan geliyor.

Denetim Kurulunda da yine bakanlıkların temsilci üyeleri var. Bahsettiğiniz Sayıştay raporu bu üyelerin bakanlıklar tarafından belirlenmediğini söylemiyordu; belirlerken Millî Eğitim Bakanlığının hangi kriterlere göre hareket etmesi gerektiğini söyleyen, bir yorum içeren denetim raporuydu. Diyordu ki "Evet, Millî Eğitim Bakanlığının 2 temsilci üyesi var fakat bu 2 temsilci üyeyi niye belirlemiş Millî Eğitim Bakanlığı?" Asıl sorun oradaydı. Ben eminim, o tarihten bu yana Millî Eğitim Bakanlığı defalarca değişti ve Millî Eğitim Bakanlığı Sayıştay tarafından denetlenmeye devam ediyor. Sayıştay raporunda dile getirilen eleştiriler çerçevesinde bu değişiklikler ve bu belirlemeler yapılmaya başlandı ki Sayıştay raporlarında o tarihten sonra bu eleştiriye yer verilmiyor.

Bir başkası da yine Millî Eğitim Bakanlığının raporunda bir duplikasyondan bahsedildiği söylenmişti, hâlbuki ben de şunu söyleyebilirim: Alanlar son derece net. Biz, Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığıyla yarışan ya da onun etki alanında, yetki alanında bulunan alanlara müdahale eden bir kurum değiliz fakat yurt dışında faaliyet gösteren bütün Türk kurumları arasında; Dışişleri Bakanlığımızdan Millî Eğitim Bakanlığımıza, Yurtdışı Türkler, TİKA, zaman zaman Diyanet İşleri Başkanlığı gibi kurumlar arasında sağlam bir koordinasyona ihtiyaç olduğu muhakkak duplikasyonun, zaman kaybının, enerji kaybının önlenmesi açısından. Bu noktada da düzenli aralıklarla yurt dışında faaliyet gösteren Türk kurumları birbirlerini bilgilendirmek ve bir etkileşim sağlamak için bir araya gelerek birbirleriyle bu koordinasyonu sağlıyorlar; bunu söyleyebilirim.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Sayın Başkanım, bu benim yorumum değil yalnız; Millî Eğitim Bakanlığı 2018 Yılı Faaliyet Raporu'ndan bire bir okudum.

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAŞKANI MAHMUT MUSTAFA ÖZDİL - Biliyorum, anladım. Ben de şunu söylemek isterim: Mesela -Millî Eğitim Bakanlığı- ilgili Bakan Yardımcısının Başkanlığında bu söylediğiniz kurumlarla 4 kere bir araya geldik 2025 içerisinde, her seferinde de bir başka kurumun ev sahipliğinde. Bu, yeni başlamış bir sistemde, belki 2018'de, ilgili Genel Müdürlüğün görmüş olduğu bir risk idi. Ben Avrupa'yla ilgili çalışmalara ilk başlarken bu olmasın diye bütün kurumların ilgili temsilcilerini Türkiye Maarif Vakfına davet ettim -belki Abdülkadir Bey hatırlayacaktır- onun raporu da bizdedir yani bu duplikasyonun engellenmesi sahiden önemli ve bu konuda da ciddi bir çaba olduğunu söyleyebilirim size.

Unuttuğum olursa, dediğim gibi, ben iletişim bilgilerimi sizinle paylaşacağım ve her zaman...

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Sayın Başkanım, sayın vekilimizin sorduğu soruyu ben biraz daha açarak, izni olursa, şöyle söyleyeyim: Mesela, Suudi Arabistan'da Türkiye Cumhuriyeti devleti Millî Eğitim Bakanlığına bağlı bir Türk okulu var.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Sayın Vekilim, biz onu kendi aramızda konuşalım çünkü diğer komisyona gideceğiz, o nedenle Başkanın...

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Millî Eğitimin okullarında o ülkenin, faaliyet gösteren ülkenin çocukları okuyamıyor zaten. Orada çalışma dolayısıyla bulunan Türklerin çocukları Millî Eğitim müfredatına göre...

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Bunları ben biliyorum. Ben sadece Millî Eğitim Bakanlığı ile Maarif Vakfı arasındaki...

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Bu anlamda bir alan çakışması ya da çatışması yok yani.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Millî Eğitim Bakanlığı Faaliyet Raporu diyor ki "Alan çatışmamız var."

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - O kısmı yanlış efendim. Yazan arkadaş henüz kurumuna vâkıf değil.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Son cümleyi alalım Sayın Başkanım.

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAŞKANI MAHMUT MUSTAFA ÖZDİL - Şu anda 2026'dayız dolayısıyla böyle bir koordinasyonsuzluk olduğunu şu anda sahada söylemek mümkün değil, onu söyleyebilirim. Bütün bu kurumlar birbiriyle uyumlu ve paylaşım yaparak şey yapıyorlar.

Müsaadenizle bütçe meselesine hızlıca değinmek isterim. Türk kamuoyunda Türkiye Maarif Vakfının bütçesi sıklıkla... Zaten senede 2 kere gazetelere düşüyoruz diyebilirim bütçe döneminde.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) - Gider kısmı değil gelir kısmı varsa dinleyelim.

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAŞKANI MAHMUT MUSTAFA ÖZDİL - Gelir kısmıyla birlikte söyleyecek olursam şunu söyleyeyim: Başlangıç yatırımları dâhil edilmediği takdirde Türkiye Maarif Vakfı giderlerinin kendi gelirleriyle yaklaşık yüzde 70'ini karşılıyor. Bu olduğu zaman oran biraz daha düşüyor elbette. Rakamlar açık, şeffaf, bunu paylaşabiliriz de fakat...

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - 2025 bağış rakamlarını da uygun olduğunuzda...

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAŞKANI MAHMUT MUSTAFA ÖZDİL - 2025 bağış rakamlarımız...

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Şu an değil, daha sonra da iletebilirsiniz.

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAŞKANI MAHMUT MUSTAFA ÖZDİL - Yok, hemen ileteyim: 39,5 milyon Türk lirası bağış rakamlarımız. Çok yüksek bağış rakamlarımız yok, onu da söyleyebilirim çünkü bir bağış kampanyası içerisinde olmadık hiçbir zaman. Türkiye Maarif Vakfına bağış yapılarak başka türlü kapıların açılmasını da... Yani bizim Mütevelli Heyetimizin onayına bağlı bütün bağışlar.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Başkanım, aşağıdan bekliyorlar bizi.

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAŞKANI MAHMUT MUSTAFA ÖZDİL - Tamam.

Kusura bakmayın ama dediğim gibi, ben...

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Eğer eksik kalan hususlar varsa ilgili vekil arkadaşlarımıza yazılı olarak cevap vermek üzere...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Suriye ve Irak'taki müfredatı da rica edebilir miyim.

TÜRKİYE MAARİF VAKFI BAŞKANI MAHMUT MUSTAFA ÖZDİL - Tamam. Biz bunları not alalım ve yazılı olarak bu sorulara cevap verelim. Suriye ve Irak'taki müfredatımızı da iletelim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, gündemimizde yer alan konulara ilişkin görüşmeler tamamlanmıştır. Gündemimizde görüşülecek başka bir konu bulunmamaktadır. Sizler tarafından gündeme getirilecek ilave bir husus yoktur.

Komisyon üyesi milletvekillerine, katılım sağlayan diğer milletvekili arkadaşlarımıza, Maarif Vakfı Başkan ve Yönetim Kurulu üyelerine, basın mensubu arkadaşlara da çok teşekkür ediyoruz.

Ayrımcılığın Önlenmesi Alt Komisyonumuzun 28'inci Yasama Döneminin 6'ncı Toplantısını kapatıyorum.
Teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 16.07